

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Dr. Franciscy Lajos

felelős szerkesztő távollétében
a szerkesztésért felelős:

Dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.

Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Országos Zarándoklat Rómába X. Pius pápa aranymiséje alkalmából.

Budapest, július 28.

A jelen év szeptember 18-án lesz 50 éve, hogy Jézus Krisztus dicsőségesen kormányzó földi helytartója, X. Pius pápa az egyházi rend szentségét fölvette s első szentmiséjét a Magasságbelinek bemutatta.

Az aranymiséjét tartó szeretett Atyát a föld minden részén lakó gyermekei az egész éven keresztül különböző alkalmas módokon, melyeket a tisztelet és szeretet sugall: buzgó és szüntelen imádkozással, a szentségek gyakoribb felvételével, hálaadó istentiszteletek és egyéb ünnepies összejövetelek tartásával s ajándékokkal és kiállításokkal ünneplik.

Mindez ünneplési módokhoz mint, legkiválóbb sorakozik a római szent zarándoklat, mely a többinek minden javát egyesíti magában.

Az ily római zarándoklatok hangosan hirdetik a hivek rendületlen ragaszkodását hitükhöz és egyházukhoz, a Szentatyá és gyermekei közt levő Isten-rendelte szoros kapcsolat tudatát élénkitik; és a midőn a zarándokot a dicső apostolfejedelmek sirjánál s az első századok keresztényeinek kiontott vére s tizenkilenc

századon keresztül milliók ajtatoskodása által megszentelt földön hitében megerősítik s a szentségek buzgóbb felvételére ösztönzik; ezzel egész életére üdvös hatással vannak.

Azért ez ünnepies évben a világ minden részéről lelkes jámbor csoportok sereglenek a szent városba.

Ez ajtatoskodó seregek közül legkevesebbé hiányozhatik a katolikus Magyarország, mely egyházi és állami nagyságának zálogát: a szent koronát Rómától kapta, mely a pápák jótéteményeiben kilenc századon át mind mai napig bőven részesedett s mely aranymiséjét tartó Szentatyánk személyes kiváló hajlamaival is dicsekedhetik.

Azért az Országos Pázmány Egyesület kezdeményezésére az összes magyarországi katolikus egyesületek a jelen év októberére országos zarándoklatot szerveznek Rómába, hogy az abban résztvevők az egész katolikus Magyarország nevében érzelmeiket a Szentatyá iránt szentől-szembe nyilvánítsák, vele az ünneplővel együtt ünnepeljenek, őt szorongattatásai közepette tehetségük szerint vigasztalják, tőle viszont maguk részére erősítő szókat és áldást vegyenek s október második vasárnapján, Magyarország Nagyasszonyának ünnepén a Szentatyáért,

egyházukért, hazájukért és magukért buzgón imádkozzanak égi Pártfogójukhoz.

A magyarországi összes katolikus egyesületek részéről alkotott bizottság az ügy nagy jelentőségére való hivatkozással ezennel fölhívja Magyarországot minden rendű és rangú katolikusait, hogy a tervezett római zarándoklatban minél nagyobb számban résztvegyenek.

Hogy a részvétel minden rendű és rangú részére lehető legyen, a részletek megállapításával megbizottak — az egész nagybizottság helyeslésével — két utirányt s különböző ellátást vettek tervbe, a több kinálkozó utazási mód közül kiki körülményei es tetszése szerint választhat. És hogy mindegyik utazási mód aránylag jutányos legyen, a tervezők semmiféle utazási vállalat közreműködését nem vették igénybe. A két utirány és a különböző ellátás a zarándoklat céljainak elérésében semmi különbséget nem okoz, mert mind a két csoport egy időben érkezik az örök városba s utközben és Rómában mindenki egyenlőképp részesül kellő kalauzolásban.

A zarándoklat idejét a pápai udvarral egyetértőleg állapítottuk meg.

Az utazás módzatai és feltételei:

Indulunk október 5-én, hétfői napon s szerdán reggel Rómába érkezvén, ott öt napon át tartózkodunk.

Az egyik utirány kizárólag szárazföldön vezet: Budapest, délvasuti állomás, Cormons, Bologna, Flórenc, Róma s ugyanígy vissza.

Arak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában 5 napon át teljes ellátással, I. osztály 245 kor., II. osztály 185 kor., III. osztály 120 korona.

A másik utirány Budapest, keleti-pályaudvartól Fiuméba, majd tengeren Anconába

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

A sárosfalvi tanítónő.

Mozgóképek.

— Irta: Lászlófi. —

I. A bevonulás.

Hogy Sárosfalva merre van? Tőlem bizony ne igen tudakolják. Nem vagyok valami kiváló geografus; és azután meglehet, hogy szép hazánkban nincs is ilyen nevű sárfészek. De hát elvégre, csak meg kellett valahol történnie annak, amit elmondok. Ha pedig valaki kötné magát ahoz, hogy megismerje Sárosfalvát, — annak sem kelene igen messze kutatnia. Ugy szüret után, hála közigazgatásunk gondos útkezelésének, amúgy is aligha akad falu, amely sáros nem volna legalább annyira, hogy a békés utas csizmáját ott ne fogná zálogul szebb időnkig.

Hanem hát kezdjük csak el. Hogy is történt ez a mi esetünk?

Ezerkilencszáznemtudományt irtak, amidőn nemes Whajczy Magda okleveles tanítónő egy szép őszi délután bevonult a kellő és illő szertartások közepette leendő pátriájába, Sárosfalvára.

Amint már ez történni szokott, a végzett prépa nagy reményekkel kis szívében, boldogan

kelt utra, hogy belekóstoljon az életbe. Elfelelte már azt a hetven és egynehány bélyeges folyamodványt is, amit olyan buzgalommal küldött szét mindenfelé, amíg végre itt az Isten háta mögött megválasztották a tudomány tölcserének.

Igy vagyunk ezzel mindannyian. Többé kevésbé hasonlóak vagyunk ahoz a lóversenyalakhoz, akit majd hogy a guta meg nem üt örömeiben, mikor 150 korona tiszta veszteség után egy nagylelkű paripa jóvoltából husz koronát zsebelhet be a totalizátortól. Keservesen küzdünk az árral, de ha győztünk, elfeiedjük a sok bajt, bút, küzdelmet és nagy boldogságunkban majdnem hangosan kiáltjuk: „Heuréka!”

Magda is alig tudott hová lenni büszke örömeiben. Elhatározta, hogy tisztán hivatásának fog élni és csupán magasabb szempontból fogja rendre megráncigálni a maszatos nebulók kócos fűrtjeit.

Szép elhatározások. Hanem hát „hiúság a te neved asszony”. Mégis csak furta valami más is az oldalát. Így történt azután, hogy amint a tizennyolc kemény kilométerre vágató vicinális nagysokára bejárt Sárosfalva illetékes megálló-jához, egy szőkefűrtös fejecske kíváncsian kukkant elő: hol a diszküldöttség?!

Hát bizony az nem igen volt. Legalább is nem olyan, mint a milyennek Magda elképzelte.

Nem várt reá se lovasbanderium, se tűzoltóbanda, de még csak igavonóshoz gyürkőzött aranyifjuság sem. A törvény — és kisbíró, no meg egy hosszú létrásszekér elé fogott jámbor tulokpár, eny nyiből állott az egész társaság.

Magda úgy érezte, hogy csalódás érte, pizse orrocskája ugyancsak lekonyult és ábrándos kis fejében egy aranyigazság vert erős gyökeret.

„Hiába! A tanítónő, az még nem prima-donna”.

A küldöttség a tulokpár kivételével közeledett. A törvénybíró mutató ujjával kissé megbökte kalapjának karimáját, s imígyen szólt:

— A kisaszonka az új tanító?

— Igen.

Mer hát csak úgy kírde, hohhát kigyütünk, oszt beszáléjtjuk.

— Jól van — mondta Magda — ott a podgyászom, csak rakják a szekérre.

Hanem azok mintha nem hallották volna Magda szavát, csak nem mozdultak. Persze, persze. A kis Magda még aligha ismerte a parasztot. Kényesebb az erre mifelénk, mint valami fnyás grófkisasszony. Megköveteli, hogy úgy bánjanak vele, mint a hímes tojással; de ha azután tőle vár valaki szívességet, hát úgy fentartja az orrát, hogy csuda.

innen ismét szárazon Rómába visz s ugyanigy vissza.

Arak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában 5 napon át teljes ellátással, I. osztály 190 kor., II. osztály 140 kor., III. osztály 95 korona; végül olyanok, kik csak III. osztályu utijegyet, lakást és kalauzólást kívánnak, ellátás nélkül, 52 koronát fizetnek.

Jelentkezni tessék az Országos Pázmány-Egyesület elnökségénél Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. és pedig lehetőleg minél előbb, hogy a szervező-bizottság a zarándoklat arányai felől jöveleve tájékozódjék s a szükséges intézkedéseket minden irányban megtegye.

A bizottság az indulás helyéről és idejéről, a vidékiek Budapestre jöveteléről vagy csatlakozásáról, az utazásról, az uti ellátás módjáról, a megérkezéssel, elszállásoláshoz, valamint a római tartózkodásról és a visszautazásról később részletesebb tervrajzot fog közzétenni, hogy az utra készülők minden szükségéről és hasznosról előre tájékozást nyerjenek.

Mindenképp kívánatos sőt szükséges, hogy a tervezett zarándoklatban minél számosabban résztvegyenek, csak így lesz az méltó kifejezője annak a ragaszkodásnak és szeretetnek, melylyel a magyar katolikusok a Szentatya iránt viseltetnek. csak így lesz az méltó a nagy alkalomhoz s csak így éri el az a célt, mely a tervezők szeme előtt lebeg: hogy egyházunk és hazánk dicsőségére, ünneplő Szentatyánk örömeire és sok honfitársunk nagy lelki javára szolgáljon.

Budapest, 1908. július 27-én.

Az Országos Pázmány-Egyesület nevében:

Dr. Prohászka Ottokár,
székesfejérvári püspök, az Országos
Pázmány-Egyesület elnöke.

A ker. szocialisták panasza.

Azon élet-halál harcban, melyet az egész országban a ker. szocialisták csekély száma a szociáldemokratáknak még mindig túlyomó erejével szemben folytatni kénytelen, a nyitrai ker. szoc. egyesületnek is bőven kijut.

Míg az egyesület lázas sietséggel igyekszik egyik áldásos intézményt a másik után létesíteni, hogy a munkások ne csak a munkaadók és mesterek zsebében keressenek anyagi előnyt, hanem

Végre is kénytelen volt vele, hogy megkérje az ott ácsorgó baktort, az azután szívesen segített neki. Nagy nehezen felkészültek, Magda is felült a létrák közé:

— Mehetünk?

— Hát miattam gyérünk — kényeskedett a törvénybíró és megindultak, lassan, cammogva, tulok módra.

Magda szeretett volna ugyan beszédbe eredni kísérőivel, de nem tudta, min kezdje; azok pedig hallgattak nagy bölcsen. Beérte hát a saját gondolataival, melyek messze jártak. Ott valahol Szombatiban a Főutcán. Eszébe jutott sok-sok felejthetetlen jelenet, s folyton szeméi előtt látott egy feketehajú, páratlan szemű, tüzes vasutat. Ábrándozott.

Észre sem vette, hogy már a falut járják és a százszemű palánkok hogy mustrálják végig az új jövevényt. Csak akkor ocsudott föl, amikor szekerük nagy zökkenéssel megállt az iskolaház előtt. Kísérői leszálltak, miközben a kisbíró pipája mögül eképen nyilatkozott:

— Úgy véllöm, helyben vonánk!

A tanító a pitvarajtóban fogadta. Jó öregeske legény volt már ökelme, azonban köszvénye dacára szerette a donzsúánt adni. Esténként a Hosszuláb korcsmájában szokta Hány János módjára valóságos hősköltevényekben elzengeni különféle diadalait. Levett kalappal, edeskésen mosolyogva nyujtotta kezét Magda felé.

hasznos intézmények révén, milyen pl. a tüzelőanyag beszerzés, a közöskönyha stb., addig lelketlen izgatók egyik csoportot a másik után ostrom alá fognak, hogy a józan útról letéritsék s az egyesületet tagjaiban szétszórják.

Az aknamunka ugyan nem fog sikerülni, mert az ámitók, ha egy időre el is vakítják egyik másik munkás szemét az egyesület mindjobban kidomborodó hasznos működése újból megnyeri azokat, s nem hogy fogyna, hanem gyarapszik tagjainak a száma.

Mit művel az izgatás látni a malommunkások vagy a famunkások példájából. Az előbbieket ker. szocialisták lettek s bár lassan de megindult sorsuk javítása, némi fizetésemelés vasárnapi szünet. Az izgatók, kik azelőtt nem törődtek velük, most éhbérről, rabszolgabánásmódról szavaltak fülükbe s elhittették velük, hogy tarthatatlan helyzetükön csak a szociáldemokrácia segít. Segített úgy, hogy egy heti koplalás árán szétszórta a szervezett csoportot, többnek elcsapatást eszközölt ki, az ígért segélyt kérőknek szemébe nevetett, a fizetésök visszaesett, a vasárnapi szünet robot munkává lett. Most már békén hagyják őket, mert a dolog rendben van... Egymásután keserves szánon-bánommal jönnek vissza a ker. szocialista egyesületbe.

A famunkások demokraták. Ugyanazon forrásból származó izgatás vitte őket a nem rég lefolyt sztrajkba, mely 20 munkás elcsapatásával ért véget a nélkül, hogy a többin segített volna. A sztrajkhoz természetesen méltányos okon kívül még ész és pénz is kell. Az egyikből az izgatónak sincs sok, a másikkól inkább visznek, mint adnak a munkásnak.

Ezek csak felszínre emelkedő dolgok. Mily erőfeszítést visznek véghez a főkolompokok korcsmában, kávéházban, műhelyben stb., ahol csak ker. szocialistával találkoznak arról az egyesület tagjai sokat mondhatnának.

A harci fegyverek, hol az öklök, hol az elvek. A ker. szocialistáknak nincs szükségük arra, hogy ökölrel argumentáljanak, mert az ily erőszakos úton bevett meggyőződés hasznavehetetlen eszköz a ker. igaz és nagy elvekért vállalt munkában.

Elvi téren a ker. szocialisták az igazság előnyével rendelkeznek. A szociáldemokraták csak beszajkózott gyalázatos rágalomokkal hozakodhatnak elő. Ha igazat akarnak mondani legföljebb eltűnt pártkasszákról, Jakabok csunya játékaikról beszélhetnek.

— Hozta Isten nassádkám! Igazán nagyon örülök, hogy van cserencém. Én bibircsókai Barcsók B. Bálint vagyok szolgálatjára. A kegyedkém boldog igazgatója. Hozta Isten, Tessék, tessék csak beljebb. — János kend meg sziveskedjék behordani a kisasszonyka cakkumpakját. Hehehe!

Ez utóbbi tréfásnak szánt utasítás a kisbírónak szólt, aki János névre hallgatott, most pedig kelletlenül morogva teljesítette a meghagyást.

A tanító bevezette Magdát a neki szánt szobába, s miután mindent megmutogatott, hízlelge duruzsolta:

— Kedveském, ha úgy akarja, én most magára hagyom. Rendezkedjék be kedvére, s ha valamire szüksége lesz, csak szólítsa a cselédet. Azután meg én is itt vagyok szolgálatjára. Én sem vagyok ám fából. Tetszik tudni a közmondást: „Öreg ember nem vén ember“. Hehehe! Kisztihand.

Magda olyasfélént mondott, hogy „vén majom“ s hozzálátott, hogy kicsomagolja holmiját. Odakünn ezalatt ugyancsak folyt az értekezés. A kiskapu elé gyűlt az egész falu kontya, s ott prézsmítáltak nagyban. A kisbíró vitte a szót:

— Hát én máu csak ammondó vagyok, hallják-e keétek, ez is csak afféle pesti cifra. Oszk meg talán azt kívánja, hogy kezét is csokoljon neki keétek a fizettséggel mellé. Ugy biza. Meglátják keétek, igaz amit mondok.

(Folyt. köv.)

Szinte csodálatos, hogy a szociáldemokrácia némelyeket mégis megtéveszt, elcsábít vagy fogva tart a munkások közül oly városban, hol virágzó ker. szocialista intézmény létezik.

Ennek oka az, ami a ker. szocialisták panaszt képezi. S ha foglalkozunk vele tesszük azért, mert nemcsak Nyitrán, hanem az egész országban halljuk a panaszt.

Akik a ker. szocializmus haladását aránytalanul kicsinynek itélik az érte hozott anyagi áldozattal szemben mérleget az okot és ez kimentí a vezetőket sőt a vezetők kárba vesztett fáradozásáért váddal illeti mindazokat, kikben az ok találkozik.

A panaszos ok az, hogy a ker. szocialisták a szociáldemokratákkal szemben a munkánál, mi létérdek, nem részesülnek előnyben.

A ker. szocialisták hiv. lapja nemrég így irt e dologról: A legtöbb egyházi építkezésnél, legtöbb egyházi birtokon szociáldemokrata munkások dolgoznak. A főpapok áldozatkészségéből egyházi alapítványokból, ker. nép adakozásából épült templomok, zárdák, plebániák, iskolák az istentagadó vörösöket gazdagítják.

Nem mondom, hogy tökéletesen ugyanaz Nyitrán is történik. De bárhol esik meg ilyesmi az egész ország ker. szocializmusának árt. Egyrészt azért, mert a szociáldemokrata lapok ily esetekben pártjuk legyőzhetetlen erejéről irnak, mellyel szemben a hatalmas katolikus egyház püspökei s nagybirtokai is tehetetlenek, s a lapokat a legutolsó zúgban is olvassa a munkás. Másrészt azért árt, mert a szociáldemokraták által lefoglalt munka miatt a ker. szocialista egyesületek munkaközvetítése mi lényeges föladatuk lehetetlen. Mikor Nyitrán ez vagy az a munka kevesebb erőt igényel pl. kevesebb az építkezés, sok munkás más felé mehetne, de nincs hova küldeni. Mondják ilyenkor, itt épül közelben egy templom. amott egy kath. iskola, de ott szociáldemokraták dolgoznak.

A ker. szocialista vezetőktől akkor azt szokta kérdezni a munkás, kérem miért vagyok én ker. szocialista? Azért hogy ne én kapjak munkát, hanem a demokrata?

A vezetők nem mondhatnak mást, minthogy várunk kell míg az összes püspökök, káptalanok, papok, az összes keresztény munkaadók, kik nemcsak vallásukat, hanem sokszor vagyontuk is a kereszténységnek köszönhetik, keresztény szocialisták lesznek.

Hogy mennyi esik az általános panaszból Nyitrára, azt nem fejtegetem. Bár nagyon szeretném elmondani, mily sok szemrehányást kap a ker. szocialista egyesület oly hibák miatt, mikről mások tehetnek.

Ha egy kis torony építésről, szót sem érdemlő festési munkáról, egyházi földbérletről van szó s a ker. szocialistát mellőzik, azt mindig a ker. szocialista egyesületnek kell megszenvednie. A ker. szocialista egyesület — úgy mondják — még a hozzá legközelebb álló körökben sem tud semmit kieszközölni. A ker. szocialista egyesülethez még az egyházi körök sem fordulnak munkásért. Aki a ker. szocialistákkal tart, azt még ott is elűtik, hol egyenlő föltételek mellett ő nyujt nagyobb garanciát, stb. stb. Miért van az? Nem tudjuk, mondja a vezetőség. Csak nem beszélhet nemtörődésről, roszakaratról.

Tehát nem fejtegetem a panasz helyi részét. Nem vádlok senkit. Inkább kérek mindenkit, hogy az ügynek használják.

A kérelem pedig az, hogy akik becsületeseknek ismerik el a ker. szocialista elveket s azokkal egyetértenek, akármily munkát rendelnek, akár mely vállalkozót megbíznak kívánják a ker. szocialista munkások alkalmazását. Ne mondják ez vagy az a munka apróság, hanem szigorúan az elvekhez ragaszkodjanak.

Részükről csak kis figyelem kell hozzá s a ker. szocializmusnak igen sokat használnak vele.

Nem szabad felednünk, hogy anyagi világot élünk, melynek érdekei a legkevésbé művelt

munkásosztályt tartják legerősebb békákban. Ha a ker. szocializmus a munka, kenyér s haszon szerzésében folyton akadályokba ütközik épen azoknál, kik előharcosai lehetnének, sőt kellene is, hogy azok legyenek, akkor a munkást soha sem fogjuk elvezetni a ker. műveltség tiszta erkölcs s a becsületes szorgalommal elérhető jólétebb és boldogabb világába. —s.

Keresztény hitelszövetkezetek létesítése.

A végrehajtási törvény revíziója aktuális tette ismét, hogy a kisiparosok, kisgazdák és kisebb hivatalnokok hitelviszonyairól elmélkedjünk. Bár az elfogadott és szentesítés előtt álló új végrehajtási törvény szociális értéke tagadhatatlanul nagy s az erkölcsi haszon is, különösen a kisemberek életmódjában, minden irányban rövid idő múlva érezhetővé válik, mégis az ezen törvénnyel célba vett üdvös reformok csak azon esetben termik meg biztos gyümölcsöket, ha a fent említett három társadalmi osztály mindennapi hiteligenyét biztosíthatjuk.

Arra kell törekednünk tehát, hogy a hitelre szoruló egész hazánkban, ennek legkisebb községében meglegeljen a segélyforrást s ne legyenek kitéve sem az élelmes faj napirenden előforduló kiszípolozásának, sem pedig azon sok, a jövőben beálló visszaélésnek és törvénymegkerülésnek, a melyre biztosan elkészülve lehetünk, mert a gescheftelő szellem igen találmányos s nem fogja összetett kézzel nézni, hogy karmai közül kiklik a szegény ember, a ki ezideig busás nyereggel táplálta és gazdagította.

A ki a kisemberek életmódját ismeri, tudni fogja, hogy a megélhetés nehéz harcában életfentartásuk csak napról-napra való küzködés, s vajmi kevesen vannak olyanok, a kiknél a meghatározott költségvetés szükségleteiket fedti s nem szorulnak hitelre. Túlnyomó részük azonban kizárólagosan igénybe kell hogy vegye a hitelt, mert életberendezése rég időktől fogva ehhez alkalmazkodott. A kishivatalnok, különösen ennek azon fajtája, a ki fizetését havi előleges részletekben húzza, rendszerint hátra van egy havi fizetéssel szükségleteinek fedezésénél s a havonként nyert fizetéssel mindig az elmúlt hónapban hitelbe vett életszükségleteit törleszti; ha tehát most egyszerre s minden átmenet nélkül a hiteltől elcsúsz, egy havi életfentartása nincs biztosítva. A kisiparos s kisbirtokos hitelszükséglete időszaki ugyan, de biztosan beálló jelenség, mert előbb a munka esetleges hiánya, utóbb pedig az évi termés silányabb volta gyakran kényszeríti a hitel igénybevételéhez, a melynek hirtelen megvonása sok esetben anyagi romlását okozná.

Első sorban tehát a keresztény társadalomra hárul az azon nagy feladat, hogy a kisemberek hiteligenye kielégíthessék. Ezen nagy feladat célra vezető megvalósítása pedig keresztény hitelszövetkezetek alapításával volna elérhető, ily hitelszövetkezetek működési körét szociális alapon a legkisebb lakott hely területére is ki kellene terjeszteni.

Az eszme nem új, sok helyen virágoznak már ily szövetkezetek s anyagi és erkölcsi hasznuk szemmel látható üdvös eredményekkel számolhat már be s ép ezért a keresztény társadalomnak, különösen a vezetőknek, buzdítva az előttük álló példákot, oda kell hatni, hogy ezen szövetkezetek általános elterjedést nyerjenek.

Mutassa meg a keresztény társadalom, hogy önjelétől, nem szorulva semmi idegen támogatásra, képes magáról minden befolyásolható igát lerázni s anyagi függetlenségével saját és embertársai jólétét kivívni.

S vajmi könnyű munka kínálkoznék itt a keresztény társadalom vezetőinek, ha a cél eléréseért lelkesen munkálkodnának s befolyásukat a nagy, jórészt még idegenkedő, vagy tudatlan tömeggel szemben érvényesítenék. Egy kis testi fáradsággal, csekély anyagi áldozattal s a saját

társadalma iránti szeretettel az ügy zászlaja alá lehetne toborozni a nagyrészt másfelé érdekeltebb elemeket is s a hitelszövetkezetek jótékony működésének során az egyetértés és összetartás biztosan bekövetkeznék.

Be kellene vonni a hitelszövetkezetek körébe a keresztény társadalom mindenragú elemét, s természetes, hogy a hitelezés alapját nemcsak az anyagi, hanem az erkölcsi garanciára is kellene helyezni, mely utóbbi feltétel, nagybárra kis helyekről lévén szó, hol az emberek egymást töviről-hegyire ismerik, nem járna különösebb rizikóval s nagyban előmozdítaná nemcsak az adósok, hanem az egész keresztény társadalom erkölcsi érdekét is.

Ideje lenne valahára, hogy anyagi önállósággal is igyekeznének megszilárdítani keresztény társadalmunk alapjait, a melynek művelt, vagy anyagiakkal bővelkedő tagjaitól az idő aktuális voltánál fogva méltán elvárjuk, hogy a kisemberek anyagi sorsát szívükön viselve, beállanak a nagy cél szolgálatába s minden erkölcsi és anyagi erejüket latba véve, a keresztény hitelszövetkezetek alapítása és terjesztése körül lerójják azon nagy tartozásukat, a melynek törlesztéséről ez ideig vajmi sokan megfedkeztek, vagy legalább is közönyösséget tanúsítottak.

Csak ily módon segíthetünk kisembereinken s vethetjük gátat azon sok mesterkedésnek, mely a végrehajtási törvény írott paragrafusainak megkerülésével oly sok veszélyt rejt a jövőre nézve.

Ujdonságok.

Kossuth Ferenc Pöstyénből titkára Dr. Pally Sándor által telefonon értesítette Mérey Lajos orsz. képviselőt, hogy a Pártszövetség tisztelgését egyelőre elhalasztani óhajtja, mert a gyógykezelés most még úgyszólván egész napját lefoglalja. Egyébiránt az ügyet vele (Mérey Lajossal) személyesen beszélte meg a jövő hét elején Pöstyénben. Ezek folytán a Pártszövetség igen t. tagjait a tisztelgés ügyében annak idején újra értesíteni fogjuk.

Személyi hírek. Gróf Wilczek Frigyes főispán mult hétfőn Pöstyénből Nyitrára érkezett, honnan rövid tartózkodás után Nyitrazerdahelyre utazott. — Kutvaszer István nagyobb papnevelői kormányzó, Kondor István kanonok Trencsénteplicről hosszabb tartózkodás után Nyitrára visszaérkeztek. — Kubinyi Endre püspöki pénztáros Nagybelicz fürdőből hazaérkezett.

Áthelyezés. A földmívelésügyi miniszter Plochmann Emil m. kir. állatorvost Holicsról Korponára, Klekner Géza állatorvost pedig Olublőről Holicsra áthelyezte.

Kinevezés. A vármegye főispánja a galgóczi polgári iskola gondnokságához elnöké Libertiny Gusztáv kir. tanácsos ny. kir. tanfelügyelőt, tagokká pedig Rodó Péter uradalmi igazgatót, Eisler Lipót bankigazgatót, Szloboda Károly községi jegyzőt és Kubránszky Ferenc községi bírót kinevezte.

A főispán látogatásai. Gróf Wilczek Frigyes főispán legutóbb Érsekújvárott látogatást tett dr. Rabár Endre kir. közjegyző, dr. Ozoray József ügyvéd és dr. Turchányi László járási és tb. vármegyei főorvos törvényhatósági bizottsági tagoknál.

A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 11-én d. e. 11 órakor a vármegyei levéltári helyiségben ülést tart.

A ker. szocialisták új háza. Eddig is a legszebb s legtágasabb helyisége volt Nyitrán hasonló intézetek közt a szociális egyesületnek. Most a kőműves egylettől átvett három szobás lakást is lebontotta és újjáépítette. Az előbb nagyteremnek használt helyiségből most az új 17 m. hosszú diszterembe nyílik a bemenet, utána egy állandó színpadi helyiség, s e mellett egy kisebb terem van építve. A diszteremből a másik kijárat a felső udvarba vezet. A termet Juhari Károly alelnök tájképekkel ékesített gazdag aranyozású festése díszíti. Az egyesületnek most két nagy terme s 5 kisebb helyisége van, s célszerűség, kényelem és csín dolgában az országban alig bir hasonlival más szociális egyesület. Az új épület

megáldása aug. 23-án lesz. Ekkor fogják leplezni az egyesület négy legnagyobb jótévéjének Bende Imre megyés püspök, özv. Herverth Antalné zászlóánya, b. Nemicsek Ferenc kanonok s Jeszenszky Alajos diszelnök képeit. Az emlékezetes napra nagyszabású ünnepélyvel készül az egyesület.

A kath. iskoláért. Azon nagy özszegek sorában, miket Bende Imre megyés püspök úr öngyméltósága a tanügyre áldozott, legújabb a lótosai római kath. iskolának adományozott 1000 korona. A község vallásos, de szegény népet csak ezen szép adomány mentette meg az iskola államosításától, mert az új templom fölépítésével oly terhet vállalt, hogy az iskola ügyét már a legjobb akarat mellett sem tudta volna saját erejéből rendbehozni. Most a község erkölcsi életének két lényeges főtétele a templom és iskola csinos és rendes állapotba jutott. A hálás hívők nevében a nagylelkű támogatásért ez úton is köszönetet mond Greben János plebános.

Megbízás. A földmívelésügyi miniszter Janigos János holicsi róm. kath. elemi iskolai tanítót a szakolcai járásra nézve a gazdasági tudósítói tisztséggel megbízta.

Jubilaeum Mária-Zellben. A mult héten megható jelenetek voltak tanui a máriazelli zarándokok. A híres kegyhely templomának főoltára előtt állott hat magyar áldozópap, a kik elzarándokoltak a világhírű Mária-Zellbe, hogy itt ünnepeljék meg 40 éves papi jubileumukat. 1868. július 30-án b. e. Simor János hercegprímás az esztergomi bazilikában 26 növendéket szentelt papokká, ezekből életben van 18 és hatan jöttek össze M. Zellben. A kegyelemoltáránál elvégzett szent mise után Viszólajszky hontmegeyi plebános egy megható, gondolatokban és szentirási példákban gazdag beszédet intézett társaihoz, meghatva hallgatták a szóoklati remeket nemcsak a jubilánsok, de az a 30—40 magyar, a kik a templomban voltak. A jubilánsok között volt Brucker Ágoston, Galgóc közszeretben álló plebánosa, a kit mint a keresztény restaurációnak lankadatlan harcosát és a hithű politika meg nem törhető bajnokát üdvözlünk és kívánjuk éltesse a jó Isten: Ad multos annos!

Jótékony célú előadás. Mint biztos helyről értesítenek bennünket a keresztény nőegylet és a keresztény patronage javára a nyitramegyei színházban a hó végén nagyszabású előadás készül. A nemes eszme megérdemli a támogatást s óhajunk csak az, bárcsak előbb megvalósítva látnók a terveket.

Ami Nyitrán nem lehetséges. Esztergom sz. kir. város képviselőtestülete Dvihalny Géza v. képv. indítványára nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy sürgősen hatósági mérszártséket állít föl. Az indítványozó indokai olyan bajok, melyeket úgyszólván minden városban, Nyitrán szinte kétszeresen érez a fogyasztó község. A lakosság roskadozik a közterhektől, s a város midőn ezeket emeli, nem is gondol arra, hogy a polgárságnak másban szerezzen megtakarítást. A hús-árak nem a marha árfolyama, hanem az árusítók kénye-keve szerint változnak. Más városok a legnagyobb könyüsséggel segítettek a bajon s 30—40 százalékkal olcsóbb húst vásárolnak, mint ott, hol a városnak a lakosság e fontos érdeke iránt nincs érdeke. Nyitrán a képviselőtestület ily indítványért nem lelkesednek, nem is határozna egyhangulag és sürgősen semmi esetre. Nyitrán ilyesmire talán nincs is szükség, hisz valamennyi mérszártsék zsidók kezében van, kik szemlátomást gyarapodnak vagyonban. Ez ugylátszik onnét van, hogy a közönséget kintűnő s pontosan mérlegelt hússal szolgálják ki s azért támogatja őket. Hasonló indítvány Nyitrán tehát csak a felekezeti békét zavarná.

Orthodox becstület. A Ny. Sz. tisztán a jó ügy terjesztése céljából időnkint közli a m. m. rokkant és nyugdíj egyletbe lépett új tagok névsorát. Egy ily közleménynél ezt az észrevételt tette: „A nyitrai fiókban is erősen növekszik a zsidók száma. A zsidó mindent fölhasznál, ami javára szolgál. Pedig ez intézmény Nyitrán a ker. szocialistáknak köszöni létét, kiket a zsidóságtól napról-napra becsmérel. E megjegyzést nem azért tesszük, mintha a zsidók beiratkozását kijogásolnánk. Szívesen látjuk javukat, ha azt egyenes úton keresik. Csak a ker. közönséget akarjuk figyelmeztetni, hogy szintoly szorgalommal keresse föl az üdvös intézményt“. Erre egy zsidó nyomban a központba irt. A klerikális sajtó a zsidók beiratkozását tala-kodásnak minősíti. Igaz-e, hogy az intézmény kizárólag a ker. szocialisták számára van? Mert ha igen, ők a zsidók (15-en vannak a 350 közt)

tömegesen kilépnek. A központ a panaszlevelet s a választ reá a nyitrai fiók titkárához küldte, hogy átadva azt szíval felvilágosítsa a zsidót tevédséről. „Bántotta-e magát valaki, mikor beiratkozott?” „Nem”. „Tud-e egyetlen egy zsidót, kinek belépése ellen itt kifogást tettek volna?” „Nem”. „Akkor miért írta ezt a levelet a központba?” „Kérem én a Ny. Sz. miatt irtam”. „Itt van a Szemle, olvassa le, az van-e benne?” „Kérem nekem mondták”. „Lásza, hát a központ jobban ismeri a Ny. Sz.-t és a fiók vezetőit, hogy sem egy zsidó rászédje. A központ ezt írja magának: Tagadhatatlan, hogy a ny. fiókot K. J.-al élén a ker. szocialisták alapították, ők terjesztették el, legtöbb tagja közülük van, ők adnak a fióknak ingyen helyiséget. Tegye félre felekezeti érzékenységét és más színben fogja látni a dolgokat. Én meg ezt teszem hozzá: Vegye tudomásul, hogy a rabinustól kezdve az utolsó rongyszédőig minden zsidó beiratkozhatik s a vezetőség minden egyleti ügyben készségesen szolgálatukra áll, csak azt kívánja, hogy becsüljék meg magukat, s ne rágalmazzák azokat, kik önként is fáradoznak”. — „Kérem — mondja a zsidó — ne tessék rólam rosszat gondolni, én nem vagyok olyan zsidó, mint más. Ha tetszenék tudni, milyen egy becsületes orthodox zsidó, nem haragudnék”. „Most már tudom, elmehet”.

A nyitrai pénzügyigazgató szabadságon. Györbíró Samu, kir. tanácsos, pénzügyigazgató e hó 3-án kezdte meg a három hóna terjedő szabadságidejét. A hosszabb szabadságolás a pénzügyigazgató megrendült egészségi állapotával függ össze. A pénzügyigazgatóság vezetésével a szabadságolás ideje alatt Orel Géza, pénzügyi tanácsos lett megbízva.

Halálozás. Lipovnoki Lipovniczky János nyitrai vármegyei ny. szolgabírája életének 59-ik évében Nagyszombatban elhunyt. — Holly János negyedik róm. kath. főtanító életének 58-ik évében meghalt. — Hauser Ferencné szül. Velba Anna a nyitrai „Hungária” szálloda társtulajdonosának neje, e hó 4-én, életének 53. évében Nyitrán elhunyt. Temetése e hó 6-án nagy részvét mellett ment véghez. — Nyugodjanak békében!

Rákóczi ünnepély Nyitrazerdahelyen. 1908. augusztus 3-án volt kétszáz éve, hogy a Rákóczi kor leghivatottabb ismerőjének, Thaly Kálmánnak tanúsága szerint, II. Rákóczi Ferenc fejedelem a Zerdahelyiek ősi kastélyában megpihent. Itt kötötték be a végzetes trencsényi csatában kapott sebeit s másfél századig drága ereklyeként őrizték a szoba padlójára hullott drága vére csöppjeit.

A vérnyomok sajnos eltűntek, de a kegyelet és igaz honszerelmének ugyanazon magas, erős és kiirihathatlan szent érzelmei lángolnak most is e család szívében, mint két századdal ezelőtt.

Ezeknek adott kifejezést nyitrazerdahelyi Zerdahelyi Béla és neje draskóczi és jordánföldi Ivánka Leona, midőn Pironcsák festőművész által Rákóczi mellképét megfestette azon terem számára, melyet Rákóczi vérével megszentelt, kastélyát díszes emléktáblával jelölte meg, melynek leleplezését nagy aranyú emlékünnepele keretében tartotta meg.

Az ünnepély 10 órakor Fiebig plebános által Rákóczi lelkiüdvéért a családi kapornában megtartott requiemmal vette kezdetét, melyen a családtagokon kívül az Ivánkáék és Zalaszkýék vettek részt. A többi Zerdahelyieket Zerdahelyi Andor képviselte.

Déli vonattal érkezett gróf Wilczek főispán, Jekkelfalussy honvédelminiszter neje Kubényi volt tábornagy leányával, Gosztonyi Miklós es. és kir. kamaras Clára nővérével. Jekkelfalussy miniszter is kilátásba helyezte megjelenését; csak az ugyanaznap megtartott minisztertanács tartotta vissza.

Két órakor a vendégek tiszteletére díszebéd volt. Ez alatt az uri parkban gyülekezett Nyitra és Bars megye intelligenciája, míg a honatiakat a rokonság képviselte.

Négy óra után gróf Wilczek főispán Rákóczit dicsőítő és hazafias érdemeit méltató szép beszéd kíséretében lehullott a lepel a márványtábláról, mely örökké van hivatva hirdetni nemcsak a nagyságos fejedelem, II. Rákóczi Ferenc dicső, nagy tetteit és a Zerdahelyi család lángoló hazaszeretetét, de egyúttal felhívás is a magyar nemzethez, hogy emlékezzünk, okuljunk, buzduljunk és lelkesedjünk.

Alig hangzik el a Rákóczi induló, fellép az emelvényre egy alig nyolc éves fiúcska díszmagyarban, Zerdahelyi Zsigi, és oly pathosszal sza-

valja el a Rákóczira vonatkozó alkalmi költeményét, hogy nemcsak szüleit, de az ünneplő közönséget is csakhogy meg nem rikkatta. Ez azonban korántsem akadályozta az ott jelenlévő fiatalokat, hogy Rákóczi nótái mellett is ne táncoljanak, míg a többiek az árnyas parkban felállított asztalok mellett élvezték a Zerdahelyi család magyaros vendégszeretetét. Ott láttam Simonyi bars megyei főispánt nejevel, Oldenburg hercegnét, Friesenhof bárónét, Matuska gróftól három fiával, nejevel és Thea comtesse, Haupt-Stummer bárót nejevel, fiával s egyik leányával, Gyürky főügyészt két fiával, Steiner volt s Langhammer jelenlegi főjegyzőt, báró Majthényi, Markovics, Szpál főszolgabírákat, Dr. Addát nejevel, Fridrich kórházi főorvost, Kluch, Kocsner, Bezák espereket, dr. Petrikovics ügyvédet nejevel, Bossányi Mariannt unokaöccsével, Gregersen vállalkozót, Pokorny építész, Kuna, Mittuch plebánosokat, Szulovszky Gusztávot nejevel, Mitterdorfer Ivánt, két iskolatestvért, Tapolcsányi küldöttségét a hiv. sjegezővel, dr. Bezák fels. leányiskolai igazgatót, Spačko Márton zágrabi irtalmas főgyógyászterest, özv. Birly Lajosnét, Munchhausen bárót, Turczér Juliska kisasszonyt. — Reggeli 4 óra volt már, mire az utolsók elszédültek egyrészt nyugalomba, másrészt a vasútra.

A máriacelli kegykép koronázása. A kath. egyházban jámbor szokás a kiválóan tisztelt kegyképek megkoronázása. Máriacellben, hol a Bold. Szűz 751 év óta a bizalommal és szeretettel esdő zárandokok ezreinek a segítség, oltalom, vigasz bőséges kegyelmeit eszközli sokszor csodálatos módon, X. Pius pápa engedélyéből szeptember 8-án a Bold. Szűz születése napján lesz hasonló ünnepség. Az emlékünnepele megelőzőleg 9 napi ajtatosság lesz, melyet Kalcher Severin Máriacelli apát fog tartani. Kezddődik aug. 29-én. Délutón naponként szent beszéd s ünnepélyes sz. mise. Szept. 3-án eucharisztikus congressus este imponáns körmeuettel. A koronázás napján az apostoli nuncius végzi az ünnepélyes sz. misét s a koronázási szertartást. E napon teljes bucsuban részesülnek a hívek. Az ünnepség szept. 15-én ér véget. A magyar zárandokok, kik ez idő tájt szokták a kegyhelyet fölkeresni, ez évben tehát a Bold. Szűz. tiszteletének lélekelemelő megnyilatkozásában vesznek részt. A kegyelem-oltárt fölkereső papok nagy számára való tekintettel ösztönöse megengedte, hogy a kegyelem-oltárnál hajnali 2 órától d. u. 2 óráig szabad legyen misét mondani.

Bérmálás. Kohl Medárd felsz. püspök, a vágszelelyi kerületben O Emja megbízásából ily sorrendben fogja kiosztani a bérmálás szentségét: Szeptemb. 16-án pozsonymegyei Felső-Szeliben (a tallosiak és vezekényiek ide jönnek.) 17-én Vág-szelelyén, 19-ikén Zsigárdon, a peredi és királyrévi plebániák bevonásával, 20-án Nádszezen, itt az ujonnan épült templomot is konzekrálja. 21-én Nyegeden a hol a vágfarkasdiak is bérmálkoznak. Megörökítésre méltó, hogy a kastélyszerű plebániákat bőkezű kegyura Bende Imre nyitrai püspök kegyúr Óexja ez alkalomra 600 korona költséggel modernül kijavíttatta, mihez a negyedik hívek még 2000 koronát áldoztak.

A Szántó-féle polgári iskola 1907/8. iskola évi értesítője a megszokott keretekben mozog. Kétségtelen dolog, hogy ezidőszert hiányt pótol, mert 272 tanuló nyerte kiképezettségét az intézetben. A személyi változásban kiemeli Lóssy Géza tanár távozását, aki mint tudjuk, nem kimélt időt, pénzt, hogy nemes hivatásának megfelelően, s azért a szülők és tanítványok halája kiséri most is. A vallásérköcsi nevelésre is súlyt fektetnek, Filkorn Jenő okl. hittanár e kevésbé tehetséges anyag mellett is igen szép eredményt ért el, kezére járt nagy részben az egész tantestület. Így járt el Erdélyi Lipót is. Az iskolai ünnepélyeknél megszoktuk, hogy ezek nagy fénynyel szoktak megtartatni — a szülők zsebének rovására, akik erkölcsi kényszer alatt állanak, az iskolával szembehelyezkedni nem mernek, s így akarva nem akarva csináltatják a toilletteket, s ezzel a gyermeket már ifjúságában pazarlásra szoktatják. Ez intézeteinknek egy nagy hibája, mely ellen a fizető közönség nevében felszólalunk. Itt is előadták „A talizmán” c. darabot, 42 szereplő van benne, az igyekezet szép, de már első kifogás az, hogy az intézetben megfelelő hely sincsen, hátha tűz ütne ki, merre menekülne, tessék csak gondolkodni, e sorok írója igen jól ismeri a viszonyokat. 60 koronáért kár volt annyi apparátussal dolgozni. Az önképzőkörök szépeu működtek. Helyén való volt, hogy a kirándulásról való visszavonulás — este elmaradt. Feltűnő a rajztanárnak kidicsérése, ha első évben majdnem

két oldalra terjed, mi lesz később? A tantestület óriási munkát végez, nagyon meg vannak terhelve a tanerők, de az igazságot el nem hallgatjuk, többnek oklevele nincs, és mégis rendes tanár? A tanulók között vallásra nézve római kath. 102, izraelita 155, ref. 3, ág. ev. 1. Előmenetelre nézve osztályt ismét csak 3, javító vizsgát tehet 29, ez kitűnő eredmény, mert tudjuk, hogy a jelenlegi felfogás szerint Nyitrán az megye polgáriban, aki a gymnasiumban alkalmatlan, és mégis az értesítő 11. oldalán ez áll: „miután a tanári testület jutalmazásra méltó növendékeket nem talált, e könyvek az ifjusági könyvtárba soroztattak.” Az előzők után mi ezt nem értjük, talán az illetékes fórumok a felső paedagogia szerint tudják ezt mérlegelni. Iskolai közlemények zárják be a figyelemre méltó értesítőt. X.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik boldogult feleségem elhunytá alkalmából a gyászszertartásnál megjelenve részvételüknek kifejezést adtak, nevezetesen a hivatalok képviselőinek, vendégeimnek s az összes gyászomban osztozó ismerőseimnek hálás köszönetet mondok.

Hauser Ferenc.

A „Sindolka” kút. Akik a „Sindolka” jó ivóvizét városszerzte isszák, csodálkozni fognak ha eláruljuk, hogy a víz kútja micsoda szomorú állapotban leledzik. A teljesen nyílt kút környéke a lehető legpiszkosabb állapotban van, a szivattyú elromlott s teljesen használhatatlan, a vízmerők a nyílt kút vizébe mártják különféle merítő edényeket, a földsziníg éró vízben pedig, mivel a kút sem kávéval, sem fedéllel nem bír, szabadon potyog a por és piszok. Sürgős hatósági intézkedést kérünk vagy a kút azonnali jó karba helyezésére, vagy teljes elzárására.

Öngyilkossági kísérlet. E hó 5-én, este 8 óra tájban Nyitrán, az Erzsébet út vizmelletti kisebb sétaterén, egy padon ülve, öngyilkossági kísérletet követett el Kis József 22-23 éves nagytapolcsányi fodrász. Egy 6 milliméteres forgópisztolylyal bal melle irányában magára lött, de a golyó a bordákon megakadt s nem sértett meg nemesebb részeket. Esméletlen állapotban szállították be a vármegyei közokorházba, hol ápolás alá vették s felgyógyulása bizonyos.

A sörfogyasztás Magyarországon. A sörfogyasztás nálunk az utolsó két év alatt, dacára bortermelesünk növekedésének, erősen megnagyobbodott. A sörtermelés az 1904/5-iki évadban pedig 1,681.404 hektoliter volt. Dacára termelésünk jelentékeny emelkedésének, a behozatal az utolsó évben mintegy nyolcvanezer hektoliterrel emelkedett. A kivitel is emelkedőben van és az elmúlt évadban meghaladta a hetvennégyezer hektolitert. A belföldi fogyasztás összesen 1,82 millió hektoliterre tehető. A sörfogyasztási adóbevételek 15.4 millió koronára rugnak. E jelentékeny számok dacára Magyarország jóval vissza van a sörfogyasztás terén Európa államai között. Magyarországon a sörfogyasztás fejenként évi 9 és fél literre tehető. Kiseb fogyasztási arányokat tüntet föl ezenkívül még csak Orosz- és Olaszország. A sörfogyasztás Belgiumban évente fejenként 169 literre tehető, Németországban 106 literre. A legutóbbi évek tapasztalatai szerint a magyarországi sörfogyasztás emelkedése főleg a magyar söriparnak vált hasznára

A nyitrai isr. hitközségi népiszkola értesítője minden esztendőben valami érdekes bevezető cikket tartalmaz, amely ezidén hozzá még igen értékes is. Stark Samu ig. tanító a szülői ház és az iskola közötti viszonyt fejtegeti, és rámutat a mai kor nagy hibájára, hogy a szülői ház igen sok esetben elrontja azt, amit az iskola nevelő munkájában nagy fáradsággal fölépít, — és ez igaz nemcsak ezen iskolában, hanem általános bajnak mondható. Rövid értekezésének egy passzusa figyelemre méltó, amely azt mondja, hogy akad izgága tanuló, aki társait engedetlenségre rábírná igyekszik, sőt tanítója parancsának nyíltan ellenszegül. Ez nem is csoda, hisz tudjuk, a demokraták vezetői az egész világon honnan kerülnek ki, a jövendő nemzedék tehát már kezdi kicsiben — az iskolában. — A prológ megbíráására az aestheticus tiszte. — Erdélyi Lipót 25 éves jubilauma röviden van méltatva, aki az alkalommal helyettes igazgatói címet kapott, Fischer Ignác tanító pedig igazgatói címet, s így a 9 tagból álló tantestületben 3 igazgató van. Az intézet nagy súlyt fektet a vallásérköcsi nevelésre, ez igen helyes. Kifogás alá esik, hogy a tanulók nagyon megvannak terhelve, 26—33 óra hetenkint az sok. A népiszkola költségvetésében mit keres a gimnáziumi tanulók hitoktatásáért járó tiszteletdíj (550 korona), az nem érhető,

mert külön intézet a népiskola, s más a gymnasium. A jótékonyági egyletek igen szépen működnek. A tanulók száma 510, fiú 275, leány 235. Ezek között keresztény 4. A mulasztások száma itt is nagy, 10,423 félnap. Az osztályozásnál fel-tűnő az, hogy dacára annak, hogy aránytalanul több jeles érdemjegyű tanuló mégis kitűnő rendű pl. W. J. VI. o. 9 kitűnő, 10 jeles mellett mégis kitűnő. A hittani tervek, és a jövő tanévre szóló értesítés zárja be a tanulságos értesítőt. X.

Egy feleséggyilkos örültté nyilváníttása. Schurmann Vilmos nyitrai illetőségű egyén ügyében, aki néhány hóval ez előtt Nyitrán feleségét leszúrta, már végleg döntött a büntető bíróság. E hó 4-én már el is bocsátották a kir. ügyészség börtönéből s mint alkoholikus közveszélyes örültet a nyitrai vármegyei közkórház elmebeteg osztályára szállították. Itt azonban az ügyészség legnagyobb meglepetésére nem akarták befogadni Schurmann, jöllehet a gyilkosság elkövetése előtt is e kórház lakója volt, örült volta pedig orvosilag már be van igazolva. Ideiglenesen a városi rendőrség fogházában őrzik a közveszélyes embert. Nem értjük a vármegyei közkórház eljárását s nem tudjuk mily ok rejlik mögötte. Hisz a közveszélyes örültnek a kórházban a helye, ennek közveszélyes és örült voltját pedig személyes tapasztalataikkal is ismerik már a kórházi orvosok, támogatja ezt az ügyészség hivatalos átírata is s így az ily beteg, ha csak ideiglenesen is, okvetlenül a kórházban s nem a rendőrség fogházában őrizendő. A nyitrai rendőrségi fogház rövid időn belül már több örültnek adott hajlékot, akiknek befogadását a kórház megtagadta. Ideje lenne végre, hogy az elmebeteg emberekkel folytatott ezen herce-urca hivatalos úton rendeztessék s a nyitrai rendőrségi fogház ne tekintessék örültnek házában, ahol minden ily beteg menedéket találhat.

Megzavart istentisztelet. Gyuris Júlia 50 éves nyitrai napszámosnő, e hó 1-én reggel 8 órakor a nyitrai Szent-Ferencrendiek templomában szent misét hallgatott, istentisztelet közben gutaütés érte s a templomban összerogyott. Csakhamat orvosi segély érkezett s a városi orvos rendeletére a súlyosan beteg nő a vármegyei közkórházba szállítottatott el.

Gyujtogatás Zoboron. Barinka István nyitrai lakosnak a Zoborhegyen lévő pincehajléka e hó 1-én, éjjel 11 órakor kigyullat és porrá égett. A tűzvesz legvalószínűbb oka szándékos gyujtogatás, a tettest azonban kinyomoznia nem sikerült.

Beszűntetett köszönkutatási munkálatok. Gfmes községben, a m. kir. kincstár tulajdonát képező területen régibb idő óta köszönkutatási munkálatokat végeztek. Mintegy két hó előtt a feltárt tárnában összegyűlemlött bányalégnél két bányamunkás esett áldozatul; ez eset következtében a kincstári vezetőség a köszönkutatási munkálatokat végleg beszüntette.

Egy új takarékosági és biztosítási intézmény. A „Nyitrai Népbank“ bevezet egy intézményt, mely szerint minden személy 20—60-ik életkor közt heti 1 korona és csekély biztosítási díj befizetése mellett 15 év múlva 1000 koronát kap az intézet által kifizetve, de ha a betevő a 15 éven belül bármikor elhalálozna, törvényes örökösének vagy kedvezményezettjének a halálest igazolása után 30 nap múlva minden további befizetés nélkül az 1000 korona kiutaltatik. Bárki heti 1, 2, 3 stb. korona befizetés ellenében 1000, 2000, 3000 stb. koronát biztosíthat magának, azonban 50.000 koronánál magasabb biztosítás nem köthető. A biztosítás a közismert jóhírnevű „Dordrecht“ életbiztosító társaságnál köttetik. Közelebbi felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Kóbor cigányok rablómerénylete. Garamszentkereszt községben e hó 1-én vásáros kóborcigányok éjjel behatoltak az ottani póstahivatalba s a pénzszekrényt, mely a szoba padlójához volt csavarokkal megerősítve, felszakítva, a feltört vasrostéllal ellátott ablakon akarták kiemelni. Betörő szerszámaik azonban igen kezdetlegesek lehettek, mert az ablakrostélyon nem tudtak akkora rést vágni, hogy a pénzszekrény rajta kiferhessen. A hivatalos helyiségben pedig a nagy zajjal járó szekrényfeltörést nem akarták megkísérteni s így csak néhány darab apróbb tárgy elrablásával elmenekültek. A nyomozást teljesítő csendőrség megállapította, hogy a rablómerényletet elkövetett cigányok nyitrai illetőségűek s az ottani csendőrség járőre már hét nap óta üldözi a menekülő cigányokat s valószínű, hogy sikerülni fog elfogatásuk.

A Népszövetség terjedése Nyitra-megyében. A katolikusok szervezésének munkája megszakítás nélkül folyik Nyitra-megyében s minden helyen oly erőteljes szervek létesülnek, melyek teljes reményt nyújtanak arra, hogy a felébredt katolicizmus nagy feladatának legbátrabb harcosai s érdekeinek védői lesznek. A szervezés sorába most a nagytapolcsányi kerület és vidéke vétetett, hol a Kath. Népszövetség kormányzó tanácsa Gramantik Ágoston kórházi lelkészt bízta meg a szervezéssel. A lelkes pap fáradozását előre láthatólag a legszebb siker fogja kísérni minden községben.

Tűzesetek. Ürmény községben mult hó 31-én Sinkovics Ferenc ottani gazdálkodó lakháza 800 kor. értékben; — Gfmes községben m. hó 26-án Práger Mózes ottani birtokos kárára egy búkköny-kazal 900 kor. értékben s végre nagysurány községben mult hó 28-án Szlobodnik István földműves háza és gazdasági melléképületei 870 korona értékben estek a tűz martalékává. Mindhárom esetben a tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Lakásfosztogatás. Stancel Pál nyitrai napszámos, e hó 3-án Humai Istvánné szül. Hradecki Anna nyitrai Tabán utca 11. házszám alatt lévő zárt lakásába behatolt s onnan két darab aranygyűrűt és egy ezüst karperecet ellopott. Az ellopott dolgokat azonnal potom áron értékesítette; a büntető bíróságnak feljelentetett.

Utcai támadás. Varga Benedek, 25 éves nagybábi illetőségű egyént e hó 2-án Nyitrán a Párután, este 10 óra körül megtámadták Horváth József és neje Bulovics Mária és ifjú Horváth Józsefné szül. Horváth Anna tormosi cigányok s tőle 46 fillér készpénzt s mintegy 160 K. értékű értékpapírt loptak el. A tormosi cigányok kisebb-nagyobb lopásai mindjobban napirenden vannak s folytonosan veszélyeztetik városunkat, a közbiztonság érdekében kívánatos lenne tehát, ha ezek mindannyian Nyitra város területéről mindenkorra kitalatnának. Becses figyelmébe ajánljuk a rendőrhatalomnak ezen radikális módszer minél előbb való foganatosítását.

Első lépés az igazság elismeréséhez — Csacán. Fejet kell hajtanom a csacai állami elemi iskola melletti korcsmatulajdonos előtt, hogy kezdi elismerni az igazságot: *korcsmájának bejáratát 3, mondó három lépéssel továbbítottá az iskolától. Ez szép, de nem elég;* mert a trencsénmegyei XXIV. szabályrendelet 2. §-a a korcsma távolságát az iskolától 100 méterben írja elő; — itt pedig, az épület az épületől, csak 2 (kettő) méternyire van, — a bejárat a bejáratától pedig *most is csak 84+3=87 lépés;* ez is csak háromnegyed kört leírva. Azért kérem e korcsma tulajdonosát, — kit most kezdik igazán nagyra-becsülni, — irassa át tán nem az ő, de a tanfelügyelő és a közigazgatás figyelmetlensége folytán törvényellenesen szerzett korcsmai engedélyét egy távolabb eső házra, s olyan szolgálatot tesz az erkölcsi nevelésnek, hogy én nem csak fejemet, hanem derekamat is meghajtom előtte. — Külömben tovább keresem az igazság elismerését. — *Spányár István* csacai káplán.

A tanító fegyelmi joga. A jogegység érdekében érdekes határozatot hozott a minap a kir. Kuria. Az eset, a mely a határozatot provokálta, a következő: L. T. magyarcsanádi tanító egy hét éves fiút, aki az osztályában rendetlenkedett, lefektetett a székre és egy nádpálcával háromszor alaposan ráhuzott. A kis fiú édesanyja a nebulót az orvoshoz vitte, aki két napi gyógyulást igénylő könnyű testi sértést konstatait rajta. Erre az anya könnyű testi sértés vétsége miatt följelentette a tanítót, akit a makói járásbíróóság 30 korona pénzbüntetésre ítelt. A szegedi törvényszék megsemmisítette a járásbíróóság íteletét és a tanítót felmentette, mert „a könnyű testi sértést házi fegyelmi joga gyakorlása közben követte el s ez a cselekménye a btkv. 313. §-a értelmében büntetés alá nem esik.“ A koronaugyész a jogegység érdekében perorvoslattal fordult a kir. Kuriahoz és a legfelsőbb bíróság — mint az Ügyvédek Lapja írja — most kimondta, hogy a törvényszék törvényt sértett akkor, amikor a vádlottat felmentette.

Kétségtelen ugyan — ugymond a kir. Kuria a megokolásban — hogy a tanító a tanítására és felügyeletére bízott tanítványai ellen az iskolai rendnek és fegyelmennek azok részéről való megzavarása esetében fegyelmi büntetéseket alkalmazhat, mert ezek alkalmazására való jogosultság nélkül a növendékek oktatásában és nevelésében álló hivatásának nem felelné meg; az iskolai

rendet és fegyelmet nem tarthatná fenn. A tanítót ezek szerint növendékeivel szemben bizonyos fegyelmi jogkör kétségtelenül megilleti s a fennálló törvények és rendeletek a tanítónak ezt a fegyelmi hatalmát kifejezetten el is ismerik. Ámde ez a fegyelmi jogkör, melynek tartalma nem azonos a házi fegyelmeire való jogosultsággal, a növendékek testi megfenyítésre nem terjed ki a növendékeknek olyan bántalmazására, a melyből testi sértés származik. A testi fenyték alkalmazása ugyanis a fennálló törvények és rendeletek intézkedéseibe utközik. Nyilvánvaló ezekből, hogy a népiskolai tanító a tanítására és felügyeletére bízott iskolai növendékeivel szemben testi sértést előidéző fenyték alkalmazására nem jogosult, hogy tehát tanítványának testi sértést okozó bántalmazásával az őt megillető fegyelmi jogkört túllépi, a miből következik, hogy a btkv. 313. §-ának az a rendelkezése, mely szerint a házi fegyelmeire jogosított személy által, annak gyakorlatában elkövetett könnyű testi sértés miatt büntetésnek nincs helye, a népiskolai tanító által növendékén elkövetett könnyű testi sértés esetében nem alkalmazható.

Elfogott elmebeteg. Sztutinovics Jánosné elmebeteg, a ki Tóth István pogrányi lakosnál volt házi ápolásba kiadva, e hó 6-án elszökött hazulról s Nyitra felé vette útját. A rendőrségnek feltűnt itt a Hid-utcában bolyongó alak s csakhamar kiderült a turpisság, s az elmebeteg visszazárlították ápolójához.

Meglopott aratógazda. A Nyitra melletti Erdőmajorban aratási munkában álló Hrdy József aratógazdától ismeretlen tettesek 340 korona készpénzt loptak el. A tolvajlást az aratógazdának az aratók közül hálólhelytől benyúló kamrában helyezett zárt faládának feltörésével követték el. Mivel a közös helyen mintegy 100 aratómunkás jár-kei, a tettes nem volt kézrekeríthető.

Pályázat. A m. kir. posta távirtda és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra ezennel pályázat hirdették. Ezen állásokra az 1883. évi I. törvénycikk 14-ik §-a értelmében azok az ifjak pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával, sikeresen elvégeztek, 18. életévüket már betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül pályázók közégi bizonyítványon felelhetetlen előéletüket, közhatósági orvosi bizonyítványon pedig ép, egészséges, a posta-távirtda és távbeszélő szolgálat minden ágának (éjjeli, mozgópósta stb. szolgálat) elvégzésére testilag is alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, kik a középiskolát az 1907/1908-iki tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalkozkodtak. A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta és távirtda igazgatóságok fogják betölteni, és pedig a budapesti posta és távirtda igazgatóság 16-ot, a többi kerületi igazgatóság pedig egyenkint 8-at. A sajátkezűleg irt és születesi, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat a már közszolgálatban állók előljáró hatóságuk, a közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszolgabíró, vagy polgármester útján folyó évi *augusztus hó 15-ig*, ahhoz képest, hol a pályázók alkalmazást nyerni óhajtanak, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta és távirtda igazgatóságokhoz nyújtásuk be. A pályázók közül kiválasztottak, az illető posta és távirtda igazgatóság fölhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, aki azután fölvételük iránt végleg határoz. A fölfogadott posta és távirtda gyakornokjelöltek fogadalmat tesznek, (2) két korona napi-díjat kapnak és a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba: 1. Állásukat az illetékes posta és távirtdaigazgatóság által megállapítandó napon elfoglalni tartoznak; 2. Kötelesek a posta és távirtdaigazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alá tartoznak, a posta távirtda és távbeszélő kezelést gyakorlatilag eljáratítani és ott rendes szolgálatot teljesíteni. 3. 1909. évi szeptember 1-én, saját költségükön Budapestre, illetve Zágrábra fognak áthelyeztetni a posta és távirtdatisztképző tanfolyam hallgatására. 4. A posta és távirtdatisztképző tanfolyam tartama alatt mint annak rendes hallgatói, a tanfolyami szabályzatnak minden tekintetben alávetik magukat és a megállapított beíratási díjat fizetni kötelesek. 5. Napidíjaik élvezetében a tanfolyam 10 óra terjedő tartama alatt is megmaradnak, de ennek fejében, a tanfolyam székhelyen levő posta és távirtda igazga-

Pályázat hentes-mészárosi állásra!

A Rudnóvölgyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet **egy hentes-mészárosi péksegéd** tartással összekötött és alábbi kötelezettséggel a szövetkezettel szemben **önálló állásra** pályázatot hirdet. Lakás: egy szoba, konyha és kamara. Helyiségek: mészárszék, hentes műhely, pékhelyiség, péksütőde, segéd részére szoba, istálló, zöldségkert, fakamara, jégverem, ólak a szövetkezet helyiségében, úgyszintén vágóhid a község végén. Kötelezettségek: 500 kor. óvadék, hentes és pékműhely felszerelése, asztalneműek étkezők részére, a megalkudott bérnek évnegyedes előfizetése. Helyben vág húst, főtt ételekkel látja el a közönséget, a szövetkezet kötelékébe tartozó, esetleg a völgy többi községeibe, kivéve Ny.-Rudnót, Terestyénfalut és R.-Lehotát saját terhére hetenként kétszer szállítja a húst, a zsírt, a szalonnát, a hentesárut és a kenyeret. A szövetkezet viszontelárusításra tőle veszi a kenyeret (2-3 ezer korona évenként), a zsírt, a szalonnát és a hideg hentesárut. Tót nyelv ismerete saját érdekében kívánatos. Az állás szept. 15-én elfoglalandó. Írásbeli vagy személyes megkeresésre közelebbi felvilágosítással szolgál.

123. 2-2.

Az igazgatóság.

Két, jó házból való, négy fiatalember gyakornoknak vétetik fel VEREBÉLY GÉZA úri és női divatárúházában Nyitrán.

Csak azok ajánlata vétetik figyelembe, akik szülőiknél vagy rokonainknál laknak.

121. 4-0.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, úgyszintén tyukszemvágást jutányos áron.

92. 13-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Ohaj községben (Bars megye) 15. házszám alatt 4 szoba, 1 konyha, szép udvar kuttal, bekerített kert és nagy gyümölcsös

120. 4-4.

haszonbérbe adó.

Bővebb felvilágosítást ad Minczér János, Ohaj (Bars m.)

Gazdasszonynak

ajánlkozik 44 éves róm. kath. vallású gyermektelen özvegy nő, ki a háztartás minden ágában jártassággal bír. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban.

124. 2-2.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érdmél.

SULGAN ANDRÁS

42. 27-52.

OIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővérsű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Verebély Géza

legnagyobb és fővárosiasan modern berendezésű uri- s női divat árúháza Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 4. sz.

(a Szarvas-szálloda mellett)

Az iskola idényre ajánlja a cég: **intézeti kelengyéit.**

Fiú és leány fehérneműit, harisnya, zsebkeendő, kötény, keztü cikkeit, **szolid kivitelben s legjutányosabb árakban.**

Elsőrangú cérváson gyártmányok, színes és fehér asztalneműek, Schroll-sifon, kitűnő pamutvásznak, női és férfi fehérneműek.

Menyasszonyi kelengyék 200 kor.-tól kezdve.

A cég 4 éves rövid fennállása

óta 36 kelengyét szállított.

A cég egyedüli reklámja: a határozottan szabott, jutányos árakban, megbízható, jó minőségű árúk nyújtása.

A cikkek árai és minősége bármely versenycégével hasonlíthatók össze.

Szigoruan szabott árak; azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, cimadákat, mucetumokat, birtumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 12-52.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.



Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

! **Mielőtt**
személy-, jelző- vagy építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lányai-utca 7.
Telefon-Interrubban
46-31.

Alapított
1897-ben.



Alapított
1897-ben.

165. 28-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol
szörme árúinkat, a nyári idény alatt, **moly kár ellen meg-
óvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.



MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit
fölmúl **hazánk**
természetes
szénsavas vizek
királya:

a mohai **ÁGNES**-Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve.
Kitünő asztali bor-
és **gyógyvíz**, a
gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-
tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál
fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-,
bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéthly.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt**
gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány**
és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól**
és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétés értékű mesterségesen
szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás** vizét a leg-
szegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

68. 19-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.